

Nevndin til kannan av ídnaðinum í Føroyum:

Hevur skrásett øll virkir í landinum

Nevndin skal koma við áliti í summar

Í fjør høyst setti landsstýrið eina nevnd, sum skal kanna og endurskoða ídnaðin í Føroyum. Nú fylgiggur fyrsta úrslitið av arbeiðinum, nevniliga ein fullfíggað skráseting av øllum virkjum í landinum

Júst skrásetingin er ein sera týðandi partur av arbeiðinum hjá ídnaðarnevndini, tí henda skráseting er sjálvt grundarlagið undir tí viðari arbeiðinum.

Í 1974 varð roynd gjørd at skráseta øll ídnaðarvirkir í landinum. Henda skrásetingin varð tó ógvuliga ófullfíggað, og tí vórðu teir báðir verkfrøðingarnir, Óla Svend Nolsøe og Jákup Magnus-

sen, bidnir um at taka sær av hesum arbeiði. Teir fóru í gongd við fyrirreikingarnar í september í fjør og leggja nú síðstu hond á tað innsavnaða tilfarið. Ætlanin er at goyma allar upplýsingarnar í einum kartoteki, sum skal ajourførast hvørt ár. Vit prenta her í blaðnum partar av kanningunum.

Ætlanin er annars, at nevndin, sum sett er at kanna og endurskoða ídn-

aðin í Føroyum skal koma við einum áliti til landsstýrið einaferð í summar. Í nevndini sita: Arne Olsen, formaður, Trúgví Johansen, Tórmóður Dahl, Olaf Olsen og Guttorm Djurhuus.

Vit kunnu nú spyrja, hví landsstýrið hevur sett eina tilika nevnd. Svarið er at finna í teimum viðmerkingum, sum landsstýrismaðurin í ídnaðarmálum, Jákup Lindenskov gjørdi í fjør høyst til setan av nevndini. Her verður m.a. sagt:

Tað eru nú liðin nøkur ár síðani Ídnaðargrunnurin og Menningargrunnurin byrjaðu at virka. Hesir

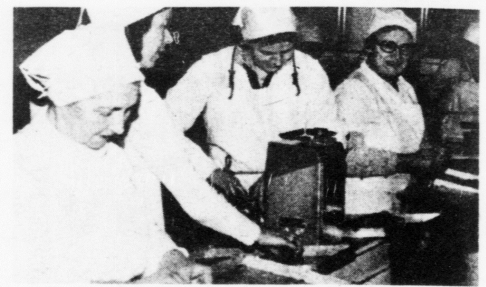
grunnar vórðu stovnaðir við nokk so stuttum millumbili. Árin síðani hava vist, at teir hava røkt eina týðandi uppgávu í samfelagnum.

Tað hevur tó vist seg, at hent hevði verið, um ein endurskoðan fór fram, tí eyðvitað eru tað tættir, sum betur kundu samskipast, soleiðis at so nógv sum møgult verður undir einari umsiting.

Her er eisini at hugsa um tær ymsu heimildir, landsstýrið hevur bæði við beinleiðis møguleika at jætta pening og at veðhalda fyri lánunum eftir galdandi lógum.

Mælt verður til, at landsstýrið setur eina nevnd (starvsnevnd) til at koma við áliti um evt. umskipan, nýskipan og annars gjølligari umhugsan um, hvussu vit eiga at leggja til rættis fyri verandi og komandi ídnaði í Føroyum, bæði av galdandi lógum og heimildum og uppskotum um nýggjar vegir at ganga, heruppi at fáa frá hondini skráseting av føroyskum ídnaði. Skotið verður upp, at høvuðsøkini, sum nevndin skal viðgera, verða hesi:

1. Skráseting.
2. Yvirlit yvir ídnaðarútbýggingina — tilmæli um ábøtur og eisini vísa á

TALVA 2

Á umleið 87% av virkjunum arbeiða 1 til 5 fólk
Á umleið 10% av virkjunum arbeiða 10 til 50 fólk
Á umleið 3% av virkjunum arbeiða yvir 50 fólk

gongdari leiðir, har møguligir skeivleikar eru í útbýggingini.

3. Viðgera ta skipan, sum ídnaðurin arbeiðir undir í dag og gera tilmæli um møguligar ábøtur.

4. Viðgerð av figgarviðurskiftunum hjá ídnaðinum — gera tilmæli um møguligar ábøtur og samskipan av figgjanini og serliga leggja dent á eina metan um tervandi stuðul til útbýgging.

Kanningin skal fevna um viðurskiptini hjá ídnaði, sum fellur uttanfyri vanlig fiskavirkir og skipabyggifiggjan.

Í einum parti av skrásetingarárbeiðinum hava Óla Svend Nolsøe og Jákup Magnussen gjørt upp samlaða umsetningin hjá øllum virkjum í landinum. Somuleiðis eru teir komnir fram til, hvussu arbeiðsfólkið er býtt millum tey ymsu plássini í Føroyum.

Skrásett eru umleið 650 virkir innan ídnað, handverk og tænastryritøkur við einari samlaðari sølu upp á umleið 800 mill. krónur.

Á hesum virkjum arbeiða tilsamans 4250 fólk, harav eru 3300 mannfolk og 950 kvinnur.

Av teimum umleið 650 virkjunum eru eini 100

sjálvstøðugir, ið arbeiða innan handverk viðhvørt og aðrar tíðir rógva út, eru til skips o.s.fr.

Av teimum 800 mill. krónunum eru umleið 250 mill. kr. frá 17 vanligum flakavirkjum við tilsamans 1200 arbeiðsfólki. Av hesum eru 600 mannfolk og 600 konufólk. Við Øðrum orðum høvdu flakavirkirni í 1976 umleið 33% av samlaðu søluni og 28% av arbeiðsfólkunum. (18% av mannfólkunum og 63% av konufólkunum).

Talva 1 visur talið á virkjum, arbeiðsfólki og umsetningin hjá virkjum. Tá vit t.d. her siggja, at umleið 100 virkir í Eysturoy høvdu ein størri umsetning í 1976 enn gott 200 virkir í Suðurstreymoy, kemst tað av, at í Eysturoy eru nógvir størri frytøkur. Har eru t.d. 6 flakavirkir, 2 sildamjølsvirkir og síðani Skála Skipasmiðja.

Á talvu 2 siggja vit, hvussu nógv arbeiðsfólk virkirni hava. Umleið 87% av virkjunum í Føroyum hava frá 1—10 fólk í arbeiði, 10% liggja millum 10—50 fólk, og 3% av virkjunum í landinum hava meira enn 50 fólk í arbeiði.

Uttast frá vinstri: Óla Svend Nolsøe, verkfrøðingur, Tórmóður Dahl, ídnaðarráðgevi og Jákup Magnussen, verkfrøðingur

TALVA 1

Økið	Fólkatal	Virkir íalt	Menn	Kvinnur	Søla	% av øllum íbúgvum í Fø.	% av saml. søluni	% av fólki í vinnu
Norðoyggjar	5679	61	431	148	116886	13,7	15,9	13,6
Eysturoy	8919	97	830	344	260290	21,5	35,4	27,7
Norðstreymoy	3221	29	146	46	27220	7,7	3,7	4,5
Suðurstreymoy	13156	223	1345	134	227644	31,6	31,0	36,0
Vágoy	2724	46	155	37	27432	6,6	3,7	4,5
Sandoy	1576	26	68	33	13047	3,8	1,8	2,4
Suðuroy	5702	54	350	130	61914	13,7	8,4	11,3
		536	3323	922	734433			

Fólkatal tilsamans 31/12 1976: 41575

Her eru ikki tiknar við vinnufrytøkur, ið ikki hava virksemi alt árið.

Kósavirkið — eitt tað størsta virki í landinum